

afsked, når han godtgør, at han kan få stilling på skib af højere grad end den, han har, eller få anden stilling, som det er af væsentlig betydning for ham at opnå, eller hvis der efter forhyringen er indtruffet en omstændighed, som gør det til en velfærdssag for ham at kunne fratrage. Retten til at kræve afsked er dog betinget af, at sømanden uden øget udgift for rederen stiller en duelig mand i sit sted.

I § 12, *stk. 1* fastsættes svarende til § 12 i det norske udkast, at en sømand kan kræve afsked, hvis han efter forhyringen får underretning om, at hans ægtefælle eller barn er afgået ved døden eller er alvorlig syg. Retten til afsked er ikke — som efter sømandslovens § 35 og bestemmelsen i udkastets stk. 2 — betinget af, at sømanden skaffer en duelig mand eller erstatter rederen udgiften hertil. For i videst muligt omfang at få en klar afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde er den afskedsberettigende begivenhed begrænset til personkredsens ægtefælle og børn, hvorimod andre familiemedlemers sygdom eller død uanset slægtskabets nærhed eller den personlige tilknytning til sømanden iøvrigt, f. eks. gennem fælles hjem, ikke er tilstrækkeligt til at berettige sømanden til at kræve afsked efter stk. 1, men eventuelt efter bestemmelsen i stk. 2. Ved alvorlig sygdom er tænkt på de tilfælde, hvor den syges liv må antages at være i fare. Om fornødent må sømanden ved en lægeerklæring eller lignende sandsynliggøre, at der foreligger en sådan sygdom.

Efter *stk. 2* kan en sømand endvidere kræve afsked, når der efter forhyringen er indtruffet andre omstændigheder, som gør det til en velfærdssag for ham at kunne fratrage. Retten er dog udover, hvad der følger af stk. 3, betinget af, at der, hvis skibet bliver usødygtigt, kan skaffes en kvalificeret mand til at overtage hans stilling om bord.

Ved udformningen af stk. 2 er der iøvrigt ikke tilset nogen ændring i den efter sømandslovens § 35 bestående adgang til at kræve afsked. Ret til afsked efter stk. 2 kan således f. eks. foreligge, hvor sømanden kan få højere stilling, i land eller til søs, som det er af væsentlig betydning for ham at opnå, eller som ovenfor nævnt i tilfælde af dødsfald eller alvorlig sygdom inden for den del af den nærmeste familie, der ikke er omfattet af stk. 1.

Efter *stk. 3* er sømanden, hvis han fratragder af en af de af stk. 2 omfattede velfærdsgrunde, pligtig til at erstatte rederen udgifterne ved at skaffe en ny mand. I lighed med det norske udkast foreslås det, at der ved fastsættelsen af erstatningens størrelse skal kunne tages hensyn til længden af sømandens resterende tjenestetid og omstændighederne iøvrigt. Der kan således ved erstatningsfastsættelsen bl. a.

tages hensyn til, at fratrædelsen sker en kortere tid før det tidspunkt, da sømanden ville have opnået ret til fri hjemrejse i henhold til udkastets § 8. Som øvrige omstændigheder, der kan tages i betragtning, kan nævnes karakteren af det forhold, der begrunder retten til afsked, sømandens økonomiske forhold og udgiftens størrelse.

Til § 13.

Ret til afsked ved skibets usødygtighed m. m.

Efter udkastets § 13 kan en sømand kræve afsked, dels når skibet er usødygtigt eller mandskabets opholdsrum er sundhedsfarlige, og manglerne ikke afhjælpes, dels når skibsføreren i strid med § 50 undlader at lade skibet syne, samt endelig når sømanden har været udsat for mishandling, uden at skibsføreren har ydet ham forlangt beskyttelse. Såfremt sømanden fratragder af disse grunde, har han ret til erstatning samt fri rejse med underhold efter reglerne i § 19, stk. 1 og 2 — for skibsofficerernes vedkommende sammenholdt med § 37.

Bestemmelsen gentager med redaktionelle ændringer sømandslovens §§ 38 og 39.

Til § 14.

Ret til afsked ved krigsfare og ondartet epidemi.

Efter *stk. 1* kan sømanden kræve afsked, hvis det efter forhyringen viser sig, at der er fare for, at skibet vil blive opbragt af krigsførende eller udsat for krigsskade, eller at en sådan fare er blevet væsentlig forøget, eller hvis det efter forhyringen viser sig, at der hersker ondartet epidemi i en havn, hvortil skibet er bestemt. Bestemmelsen svarer med en redaktionel ændring til sømandslovens § 36.

Da det med henblik på mulighederne for i påkommende tilfælde hurtigst muligt at skaffe en afløser er af betydning, at der snarest skaffes klarhed vedrørende fratrædelsesspørgsmålet, fastsættes det i *stk. 2*, at krav om afsked skal fremsættes snarest, efter at sømanden har fået kundskab om forholdet. Det kræves altså ikke, at sømanden omgående tager stilling, men der må, som efter gældende ret, gives ham en rimelig tid til at overveje, om han vil fratrage. Benytter sømanden sin ret til at kræve afsked, kan han efter 2. pkt. fratrage straks, hvis rejsen ikke er påbegyndt, og ellers i første havn, skibet anløber.

I det norske udkasts § 13 foreslås det, at en sømand, der fratragder i de her omhandlede tilfælde, skal have ret til at få dækket 2/3 af udgifterne til rejse med underhold til hjemstedet eller i visse tilfælde til forhyringsstedet. Dette skal dog ikke gælde, hvis der inden 7 dage skaffes sømanden tilsvarende stilling på andet norsk skib i fratrædelseslan-